

Пізня (відновлювальна) фаза аварії: що робити?

Лось Іван Павлович

Завідуючий відділом
радіаційної гігієни

Державна установа "Інститут
гігієни та медичної екології
ім. О.М. Марзєєва НАМН
України"

- Мірою можливого негативного впливу на здоров'я людини джерел іонізуючого проміння є доза – кількість енергії, поглинутої одиницею маси тіла, органу, тканини людини незалежно від походження цього джерела – штучного чи природного.
- Рівним дозам – рівні ризики.

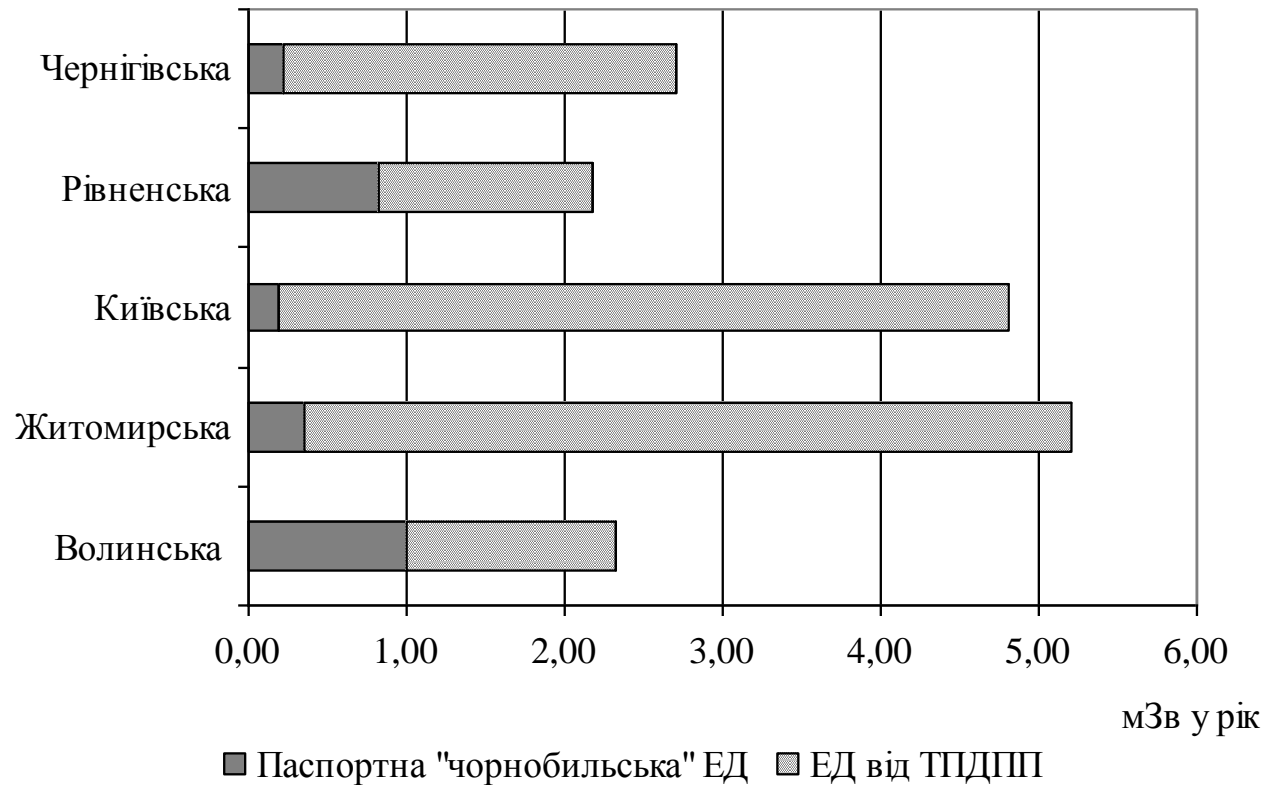
Структура та середньозважені величини ЕД опромінення населення України

Національний інститут стратегічних досліджень.

Круглий стіл "Соціально-економічний розвиток територій, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС" 09.12.2010 р.

Керована компонента сумарної дози опромінення населення України в ситуації пролонгованого опромінення

- **Чорнобиль:**

- **4,3 мЗв/рік** – Рівненська обл., с. Дроздинь, *≈1700 жителів (Дозиметрична паспортизація, 2008)*

- **Радон:**

- **10 мЗв/рік** – 5% населення України;
- **20 мЗв/рік** – 0,05% населення України, *≈1200 осіб (Павленко Т.О., 2010)*
- Окремі сім'ї в Ірані отримують дозу від природної радіоактивності **≈200-250 мЗв/рік**.
Захворювань не виявлено (*НКДАР ООН, 1990*)
- **4000 мЗв за 5 років** – норматив в космонавтиці (*Гусев Н.Г., 1990*)

Шановні добродіі!

Заповнена Вами ця анкета дозволить нам, спеціалістам по охороні здоров'я людей, оцінити ставлення населення до різних небезпек нашого життя. Це потрібно для обґрунтування дій та рішень, націлених на збереження Вашого здоров'я.

Район _____ Село _____

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Вік _____

Освіта _____ Ким працюєте _____

Чи палите цигарки? _____

Нижче перераховано основні фактори нашого життя, які можуть привести до захворювання чи, навіть, передчасної смерті. Прочитайте їх, подумайте та відмітьте "хрестиком" або "галочкою" в квадратиках 5 із 16 приведених факторів, які, на Вашу думку, є найбільш шкідливими (небезпечними).

☐ політ у літаку	☐ пестициди
☐ електрика	☐ рентгенівське опромінення
☐ автотранспорт	☐ опромінення природною радіацією
☐ паління цигарок	☐ відсутність роботи
☐ вогнепальна зброя	☐ пожежі
☐ Чорнобильська аварія	☐ плавання
☐ залізниця	☐ травми на роботі та в побуті
☐ вживання алкоголю	☐ наркотики

Не заперечую проти використання даних моєї анкети для наукового обґрунтування дій по захисту здоров'я населення без посилання на моє ім'я.

Дата _____ Підпис _____

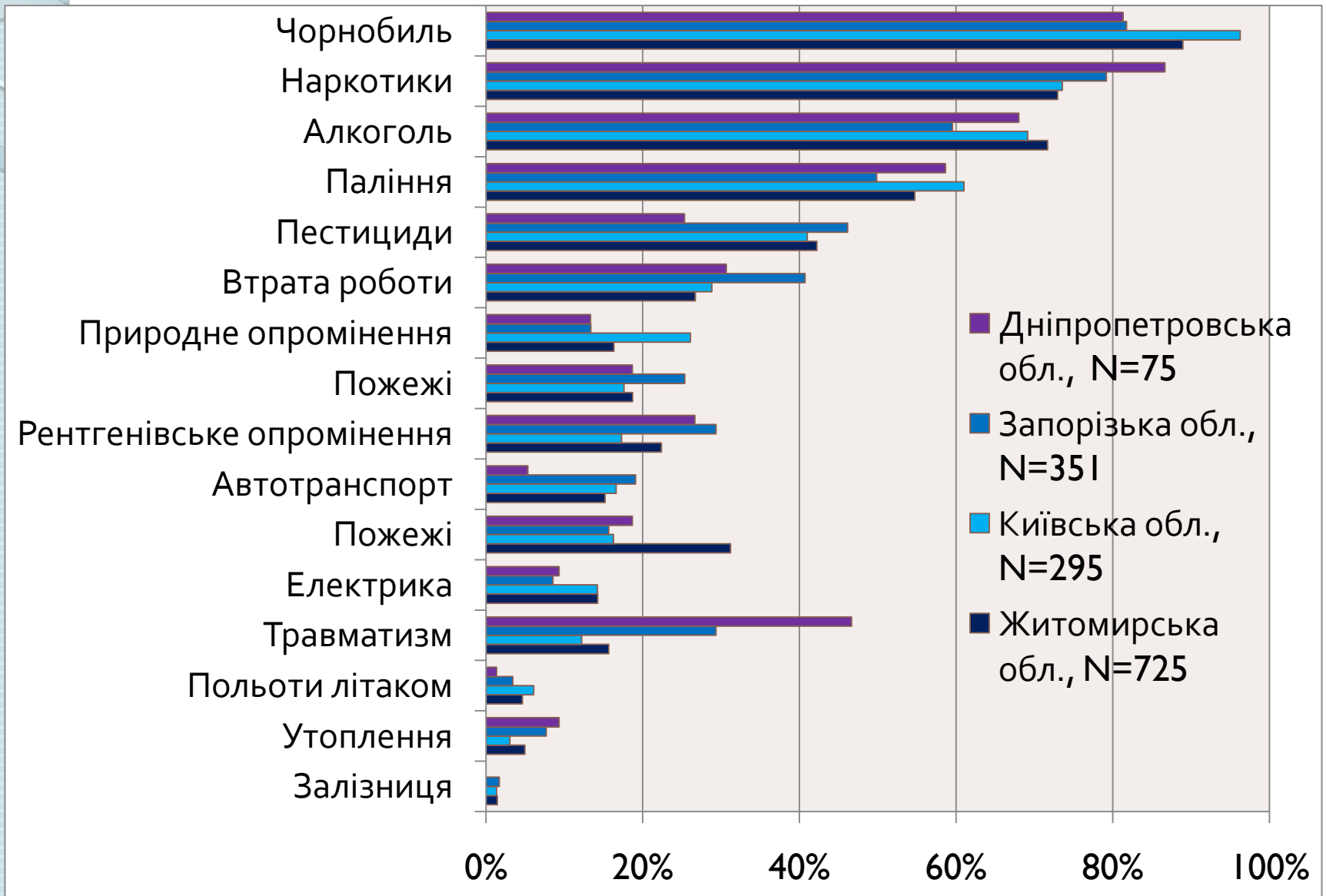
Дякуємо за співпрацю!

АНКЕТА

1. політ у літаку
2. пестициди
3. електрика
4. рентгенівське опромінення
5. автотранспорт
6. природне опромінення
7. паління
8. безробіття
9. вогнепальна зброя
10. пожежі
11. аварія на ЧАЕС
12. плавання
13. залізниця
14. травми на роботі і в побуті
15. алкоголізм
16. наркотики

Національний інститут стратегічних досліджень.
Круглий стіл "Соціально-економічний розвиток територій, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС" 09.12.2010 р.

Результати опитування населення України стосовно факторів ризику сьогодення

Годовщина

Эхо трагедии

День 26 апреля 1986 года разделил жизнь и историю нашей страны на две части: «до» и «после» аварии на Чернобыльской АЭС. Страшное событие

Вот уже 23-ий год подряд, когда расцветают каштаны, и весна уверенно вступает в свои права, Украина и ее столица в частности, скорбит об ушедших жизнях десятков тысяч людей. Об этом событии страшно вспоминать, больно говорить и тяжело осознавать, что многие из больных, особенно онкологических, спровоцированы именно радиацией.

Чернобыльская катастрофа расценивается как крупнейшая в своем роде за всю историю ядерной энергетики – и по предполагаемому количеству погибших и пострадавших от ее последствий людей, и по экономическому ущербу.

Радиоактивность, принесенная осадками после Чернобыльской катастрофы, была в 400 раз выше, чем от бомбы, сброшенной на Хи-

росиму. На севере Украины радиоактивному заражению подверглась территория площадью 142 тысячи квадратных метров. Радиоактивное облако от аварии прошло над европейской частью бывшего СССР, Восточной Европой, Скандинавией, Великобританией и восточной частью США. Около 200 тыс.

человек было эвакуировано из зон, подвергшихся загрязнению. Взорвавшийся реактор горел десять дней. В его внутренней части температура держалась на уровне 1000 градусов. Людей, которые пытались потушить его, называли биороботами – ведь они

потрясло весь мир, а его последствия мы ощущаем на себе до сих пор и еще не известно, когда эхо Чернобыля прекратит свое звучание...

За более чем два десятилетия, от последствий аварии умерло около 18 тысяч человек, в том числе и детей

нических извержений). Сильно шатнуло пол и стены, с потолка посыпалась пыль и мелкая крошка, потухло люминесцентное ос-

вешение, затем сразу же раздался глухой удар, сопровождавшийся громоподобными раскатами...».

Причинами аварии являются следующие факторы:

- реактор, который взорвался, был неправильно спроектирован и опасен;
- персонал не был проинформирован об опасностях;
- персонал допустил ряд ошибок и неумышленно нарушил существующие инструкции, частично из-за отсутствия информации об опасностях реактора;
- отключение защит либо не повлияло на развитие аварии, либо не противоречило нормативным документам.

Наиболее интенсивный выброс радионуклидов происходил на протяжении первых 15-ти дней после катастрофы, но информацию о ней не обнаружили. Впервые о катастрофе сообщили по телевизору 28 апреля, но новость не была достаточно информативной.

Генсек КПСС Михаил Горбачев обратился к согражданам по поводу аварии на Чернобыльской АЭС только 13 мая.

Всего за более чем два десятилетия от последствий аварии умерло около 18 тысяч человек, в том числе и детей.

По данным ученых, после аварии произошло увеличение случаев рака в восточной части Украины. Кроме того, в течение последних десяти лет участились случаи миелоидной лейкемии у детей – обычно этот вид рака крови встречается у взрослых. Также за последние годы увеличилось количество аномалий у новорожденных.

В результате аварии на ЧАЭС:

- было переселено 350 тыс. человек (из них 163 тыс. в Украине);
- на пострадавших территориях живут 4,5 млн. человек (из них 1 млн. в Украине);
- ликвидировали последствия аварии 900 тыс. человек (из них 550 тыс. граждан Украины).

нией и восточной послышался гул с США. Около 200 тыс. но незнакомог

бы-

уи-

из

зер-

заг-

о.

зав-

ре-

рел

т ь

его

ней

эмператур

уповн

За более чем два десятилетия, от последствий аварии умерло около 18 тысяч человек, в том числе и детей

оч

ко

пс

ст

ве

до

фс

ск

об

ви

ле

ил

изв

Сильно шатнуло

Причини? Низький рівень знань населення, працівників ЗМІ, лікарів...

Національний інститут стратегічних досліджень. Круглий стіл "Соціальний-економічний розвиток територій, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС" 09.12.2010 р.

- Концепція проживання населення на територіях з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок аварії на ЧАЕС і відповідні їй закони (1991 р.) мали основною метою зменшення впливу аварії на здоров'я.
- “Враховуючи існуючу небезпеку для здоров'я населення, яке проживає на територіях з різними рівнями забруднення...”;
- “...доза опромінення 1,0 мЗв за рік, що з точки зору шкоди здоров'ю є небезпечним”, слова “зона”, “постраждали” тощо, пільги та компенсації різко посилили у людей почуття тривоги за своє і своїх близьких здоров'я, викликали впевненість і неминучості захворювань, апатію, пасивність...

Що робити?

- Діючі закони замінити такими, що будуть стимулювати виробничу діяльність населення передбаченням певних пільг